

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

16.3.2009

B6-0146/2009

PREDLOG RESOLUCIJE

k vprašanjema za ustni odgovor B6-0214/2009 in B6-0213/2009

v skladu s členom 108(5) poslovnika,

ki ga predlaga Helmuth Markov

v imenu Odbora za mednarodno trgovino

o sporazumu za vzpostavitev okvira za sporazum o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter partnerskimi državami Vzhodnoafriške skupnosti na drugi strani

Resolucija Evropskega parlamenta o sporazumu za vzpostavitev okvira za sporazum o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter partnerskimi državami Vzhodnoafriške skupnosti na drugi strani

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 25. septembra 2003 o peti ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije (STO) v Kankunu¹, z dne 12. maja 2005 o oceni kroga pogajanj iz Dohe po sklepu Generalnega sveta STO z dne 1. avgusta 2004², z dne 1. decembra 2005 o pripravah na šesto ministrsko konferenco STO v Hongkongu³, z dne 23. marca 2006 o vplivih sporazumov o gospodarskem partnerstvu na razvoj⁴, z dne 4. aprila 2006 o oceni pogajalskega kroga iz Dohe po ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije v Hongkongu⁵, z dne 1. junija 2006 o trgovini in revščini: oblikovanje trgovinske politike, ki bo povečala prispevek trgovine k odpravi revščine⁶, z dne 7. septembra 2006 o odložitvi pogajanj o razvojnem načrtu iz Dohe⁷, z dne 23. maja 2007 o sporazumih o gospodarskem partnerstvu⁸, z dne 12. julija 2007 o sporazumu TRIPS in dostopu do zdravil, z dne 12. decembra 2007 o sporazumih o gospodarskem partnerstvu⁹ ter z dne 5. junija 2008 o predlogu uredbe Sveta o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov v obdobju od 1. januarja 2009 do 31. decembra 2011 in spremembi uredb (ES) št. 552/97, št. 1933/2006 in uredb Komisije (ES) št. 964/2007 in (ES) št. 1100/2006¹⁰,
- ob upoštevanju sporazuma o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter partnerskimi državami Vzhodnoafriške skupnosti na drugi strani,
- ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju 23. junija 2000 (sporazum iz Cotonouja),
- ob upoštevanju sklepov Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose z aprila 2006, oktobra 2006, maja 2007, oktobra 2007 novembra 2007 in maja 2008,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. oktobra 2007 o sporazumih o gospodarskem partnerstvu (KOM(2007)0635),

¹ UL C 77 E, 26.3.2004, str. 393.

² UL C 92 E, 20.4.2006, str. 397.

³ UL C 285 E, 22.11.2006, str. 126.

⁴ UL C 292 E, 1.12.2006, str. 121.

⁵ UL C 293 E, 2.12.2006, str. 155.

⁶ UL C 298 E, 8.12.2006, str. 261.

⁷ UL C 305 E, 14.12.2006, str. 244.

⁸ UL C 102 E, 24.4.2008, str. 301.

⁹ UL C 323 E, 18.12.2008, str. 361.

¹⁰ Sprejeto besedilo, P6_TA(2008)0252.

- ob upoštevanju splošnega sporazuma o tarifah in trgovini (General Agreement on Tariffs and Trade), še posebej njegovega člena XXIV,
 - ob upoštevanju ministrske deklaracije četrtega zasedanja ministrske konference STO, sprejete 14. novembra 2001 v Dohi,
 - ob upoštevanju ministrske deklaracije šestega zasedanja ministrske konference STO, sprejete 18. decembra 2006 v Hongkongu,
 - ob upoštevanju poročila in priporočil delovne skupine o pomoči za trgovino, ki jih je generalni svet Svetovne trgovinske organizacije sprejel 10. oktobra 2006,
 - ob upoštevanju Deklaracije tisočletja Združenih narodov z dne 8. septembra 2000, ki postavlja razvojne cilje tisočletja za skupno določena merila mednarodne skupnosti za izkoreninjenje revščine,
 - ob upoštevanju sporočila iz Gleneaglesa, ki ga je 8. julija 2005 objavila skupina osmih iz Gleneaglesa,
 - ob upoštevanju člena 108(5) v povezavi s členom 103(2) svojega poslovnika,
- A. ker bi morali biti sporazumi o gospodarskem partnerstvu namenjeni podpori regionalnega vključevanja in spodbujanju postopnega vključevanja gospodarstev AKP v svetovno gospodarstvo ter s tem pospeševanju njihovega trajnostnega socialnega in gospodarskega razvoja ter prispevanju k celovitemu prizadevanju za izkoreninjenje revščine v državah AKP,
 - B. ker pravila Svetovne trgovinske organizacije od držav podpisnic sporazumov o gospodarskem partnerstvu ne zahtevajo, da se zavežejo k liberalizaciji na področju storitev,
 - C. ker je treba sporazume o gospodarskem partnerstvu graditi na dolgoročnih odnosih, pri katerih trgovina podpira razvoj,
 - D. ker sedanja finančna in gospodarska kriza pomeni, da bodo odnosi, ki temeljijo na pravični trgovinski politiki, za države v razvoju pomembnejši kot kdajkoli,
 - E. ker je začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu osredotočen na trgovino z blagom in na usklajenost s Svetovno trgovinsko organizacijo,
 - F. ker bo začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu bistveno vplival na prihodnji gospodarski, socialni in okoljski razvoj ter na politike partnerskih držav Vzhodnoafriške skupnosti in njihovih trgovinskih partnerjev v vzhodni in južni Afriki,
 - G. ker so partnerske države Vzhodnoafriške skupnosti leta 2005 vzpostavile carinsko unijo in si prizadevajo za vzpostavitev skupnega trga do leta 2010, monetarne unije do leta 2012, pa tudi politične federacije vzhodnoafriških držav,
 - H. ker začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu lahko vpliva na cilje in vsebino

prihodnjih sporazumov med državami Vzhodnoafriške skupnosti in drugimi trgovinskimi partnerji ter na položaj te regije pri pogajanjih,

- I. ker je konkurenca med EU in državami AKP omejena, saj predstavlja veliko večino izvoza EU predvsem blago, ki ga države AKP ne proizvajajo, vendar ga pogosto potrebujejo za neposredno porabo ali kot surovine za domačo industrijo,
- J. ker so partnerske države Vzhodnoafriške skupnosti izrazile željo po ponovnem pogajanju o več vprašanih, vključenih v začasnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu,
- K. ker noben načrt za liberalizacijo od držav ne zahteva, da do leta 2015 začnejo odpravljati kakršnih koli pozitivnih carin; ker imajo države Vzhodnoafriške skupnosti 24 let časa za zaključek procesa liberalizacije v okviru začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu,
- L. ker mora trgovinske obveznosti spremljati izdatnejša podpora za pomoč na področju trgovine,
- M. ker je cilj pomoči za trgovino podpreti zmožnosti držav v razvoju, da izkoristijo nove trgovinske priložnosti, in nadomestiti stroške prilagajanja in potencialne negativne učinke liberalizacije trgovine,
- N. ker morebiten celovit sporazum o gospodarskem partnerstvu ne bi smel v nobenem primeru škoditi zmožnosti partnerskih držav Vzhodnoafriške skupnosti za spodbujanje dostopa do zdravil,
 1. meni, da mora začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu prispevati k oživitvi trgovine med državami AKP in Evropsko unijo, k večji gospodarski rasti, regionalnemu vključevanju, gospodarski raznolikosti, zmanjšanju revščine in uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja; zato poziva k prožnemu izvajanju, ki celovito upošteva omejene zmožnosti partnerskih držav Vzhodnoafriške skupnosti;
 2. vztraja, da sporazumi ne morejo biti zadovoljivi, če ne izpolnjujejo treh ciljev: nuditi državam AKP podporo za trajnostni razvoj, spodbujati njihovo sodelovanje v svetovni trgovini in krepiti proces regionalizacije; poudarja, da je treba pri vzpostavljanju zaščite pred negativnimi posledicami odpiranja gospodarstev partnerskih držav Vzhodnoafriške skupnosti zagotoviti podporo Evropske unije, da se prek trgovinskih preferencialov dosežejo dejanske koristi ter omogoči gospodarski in socialni razvoj;
 3. ponovno ugotavlja, da sporazumi o gospodarskem partnerstvu, če so ustrezno oblikovani, predstavljajo priložnost za oživitev trgovinskih odnosov med AKP in EU, spodbujajo gospodarsko diverzifikacijo in regionalno povezovanje ter zmanjšajo revščino v državah AKP;
 4. spodbuja pogajalske strani, naj pogajanja zaključijo v letu 2009, kot je bilo načrtovano; spodbuja strani, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bo celovit sporazum o gospodarskem partnerstvu med državami AKP in Evropsko unijo sklenjen pred koncem leta 2009, kot je bilo načrtovano;

5. priznava koristi, ki so jih imeli izvozniki s podpisom začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu, saj je povečal možnost izvoza v Evropsko unijo po preteku trgovinskega režima iz Cotonouja 1. januarja 2008 ter preprečil škodo, ki bi bila sicer lahko povzročena izvoznikom iz držav AKP, če bi bili prisiljeni delovati v manj ugodnih trgovinskih sistemih;
6. pozdravlja dejstvo, da Evropska unija ponuja državam AKP popoln dostop na trg Evropske unije brez carin in omejevalnih kvot za večino izdelkov;
7. poudarja, da je začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu sporazum o trgovini z blagom, ki je namenjen ohranitvi in znatni razširitvi priložnosti za izvoz v Evropsko unijo za partnerske države Vzhodnoafriške skupnosti, tako prek popolnega dostopa do trga kot z izboljšanimi pravili o poreklu;
8. poudarja, da je podpis začasnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu nujen korak na poti k trajnostni rasti v tej regiji kot celoti, ter poudarja, kako pomembna so stalna pogajanja za sprejetje celovitega sporazuma za spodbujanje povečanja trgovine, naložb in regionalnega povezovanja;
9. opozarja, da je vzpostavitev resničnega regionalnega trga bistvena podlaga za uspešno izvajanje začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu in da sta regionalno vključevanje in sodelovanje bistveni za socialni in gospodarski razvoj partnerskih držav Vzhodnoafriške skupnosti;
10. zahteva, da si sporazumi med Evropsko unijo in državami v vzhodni in južni Afriki ne smejo med seboj nasprotovati ali ovirati regionalnega vključevanja v širši regiji;
11. priznava uvedbo prehodnega obdobja v okviru začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu za mala in srednja podjetja, da bi se ta lahko prilagodila spremembam, ki jih uvaja sporazum, ter poziva organe partnerskih držav Vzhodnoafriške skupnosti, naj še naprej podpirajo interese malih in srednjih podjetij pri njihovih pogajanjih o celovitem sporazumu o gospodarskem partnerstvu;
12. poziva Evropsko unijo, naj zagotovi večjo in ustrezno pomoč organom afriških, karibskih in pacifiških držav ter zasebnemu sektorju, da bi poenostavila prehod teh gospodarstev po podpisu začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu;
13. zato podpira dogovorjene izjeme od tarifnih postavk za kmetijske in nekatere predelane kmetijske proizvode, če temeljijo predvsem na potrebi po zaščiti mladih industrij ali občutljivih proizvodov v teh državah;
14. poziva Komisijo, naj pojasni dejansko razdelitev sredstev po vsej regiji AKP, ki izvirajo iz zastavljenih prednostnih izdatkov v okviru povečanega proračuna za pomoč za trgovino;
15. poziva zadevne države, naj predložijo jasne in pregledne podatke o gospodarskih in političnih razmerah ter razvoju v teh državah, kar bi prispevalo k boljšemu sodelovanju s Komisijo;
16. priznava vključitev poglavja o razvojnem sodelovanju v celovit sporazum o

gospodarskem partnerstvu, ki obsega sodelovanje na področju trgovine z blagom, konkurenčnost na strani ponudbe, infrastrukturo v podporo podjetjem, trgovino s storitvami, vprašanja v zvezi s trgovino, krepitev institucionalnih zmogljivosti in davčne prilagoditve; poziva obe strani, naj spoštujeta svojo zavezo, da bosta zaključili pogajanja o konkurenci in vladnih naročilih šele, ko bodo zagotovljene ustrezne zmogljivosti;

17. opozarja, da mora sporazum o gospodarskem partnerstvu podpirati strukturo, vsebino, duh in način uresničevanja razvojnih ciljev, politike in prednostnih nalog partnerskih držav Vzhodnoafriške skupnosti;
18. opozarja, da je bila oktobra 2007 sprejeta strategija EU za pomoč za trgovino, z zavezo o povečanju skupne pomoči Evropske unije, povezane s trgovino, na dve milijardi EUR letno do leta 2010 (milijarda EUR s strani Skupnosti in milijarda EUR s strani držav članic); vztraja, da partnerske države Vzhodnoafriške skupnosti prejmejo primeren in pravičen delež;
19. poziva Komisijo, naj pojasni porazdelitev sredstev v vsej regiji, in poziva države članice EU, naj načrtujejo dodatna sredstva poleg proračunskih obveznosti v obdobju 2008–2013;
20. poziva pogajalce celovitih sporazumov o gospodarskem partnerstvu, naj prevzamejo polno odgovornost za pregledno upravljanje z naravnimi viri ter opišejo zglede najboljšega ravnanja, ki je potrebno, da lahko zadevne države kar najbolje izkoristijo te vire;
21. poudarja, da morajo vsi celoviti sporazumi o gospodarskem sodelovanju vključevati tudi določbe o dobrem upravljanju, preglednosti pri političnih funkcijah ter človekovih pravicah;
22. poudarja, kako pomembna je trgovina znotraj regije in kako potrebno je izboljšati povezave regionalne trgovine, da bi zagotovili trajnostni razvoj v regiji; poudarja pomen sodelovanja in usklajenega delovanja različnih regionalnih organov;
23. spodbuja nadaljnje znižanje tarif med državami v razvoju in regionalnimi skupinami, ki sedaj znašajo 15 do 25 odstotkov vrednosti trgovine, kar bi nadalje spodbudilo trgovino med državami juga, gospodarsko rast in regionalno vključevanje;
24. poziva Komisijo, naj stori vse za ponoven začetek pogajanj o razvojni agendi iz Dohe in zagotovi, da bodo sporazumi o liberalizaciji trgovine spodbujali razvoj v revnih državah;
25. je prepričan, da morajo celoviti sporazumi o gospodarskem partnerstvu dopolnjevati sporazum o razvojni agendi iz Dohe in ne biti alternativna možnost za države AKP;
26. priznava potrebo po poglavju o trgovinski zaščiti z dvostranskimi zaščitnimi ukrepi; poziva obe strani, naj preprečita nepotrebno uporabo takšnih zaščitnih ukrepov;
27. poziva k hitremu postopku ratifikacije, da bi bil dobiček zaradi začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu partnerskim državam na voljo brez nepotrebne odlašanja;
28. opozarja, da se začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu lahko upošteva kot prva

faza postopka, vendar je v pravnem smislu to popolnoma neodvisen mednarodni sporazum, ki ne vodi nujno k celovitemu sporazumu o gospodarskem partnerstvu;

29. poudarja, da morebitna privolitev Parlamenta k podpisu začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu ne določa vnaprej stališča Parlamenta v zvezi s privolitvijo k morebitnemu celovitemu sporazumu na tem področju, saj se v postopku sklenitve sporazumov obravnavata dva različna mednarodna sporazuma;
30. poudarja, da je Vzhodnoafriška skupnost edina regija, v kateri so vse članice pristopile k začasnemu sporazumu o gospodarskem partnerstvu in ponudile enake načrte za liberalizacijo; poudarja, da bo treba te načrte redno ocenjevati in revidirati, če se bo izkazalo, da je njihovo izvrševanje preveč zahtevno;
31. poudarja, da bo začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu verjetno vplival na odnose med to regijo in njenimi najbližjimi trgovinskimi partnerji ter da je treba zagotoviti, da bodo sedanje določbe sporazuma olajšale sklenitev prihodnjih trgovinskih sporazumov;
32. poziva Komisijo, naj se na prilagodljiv način odzove na zahteve partnerskih držav Vzhodnoafriške skupnosti o reviziji številnih vprašanj v okviru začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu, kar vključuje: opredelitev pojma „skoraj vse trgovinsko sodelovanje“, časovne načrte liberalizacije, klavzulo o državi z največjimi ugodnostmi, odpravljanje izvoznih dajatev, nacionalno obravnavo, dvostranske varovalne ukrepe, obdobje uporabe varovalnih ukrepov za mlade gospodarske panoge, kmetijske subvencije in posebne varovalne mehanizme ter klavzule o mirovanju;
33. poziva države AKP, naj nadaljujejo proces liberalizacije, ter spodbuja razširitev teh reform onstran trgovine in blaga ter povečanje liberalizacije trgovine in storitev;
34. poudarja, da bi moral sporazum o gospodarskem partnerstvu prispevati k uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja;
35. ugotavlja, da so v okviru pogajanj o sporazumu o gospodarskem partnerstvu nekatere države AKP zahtevale sprejetje klavzule o državi z največjimi ugodnostmi, ki določa normalno, nediskriminatorno tarifo na uvoz blaga, s čimer bi zagotovile, da se vsi izvozniki obravnavajo kot trgovinski partner z največjimi ugodnostmi;
36. pozdravlja dejstvo, da so se Evropska unija in države AKP dogovorile o novih, izboljšanih in prožnejših pravilih o poreklu, ki lahko državam AKP prinesejo precejšnje koristi, če se izvajajo ustrezno in ob upoštevanju njihovih omejenih zmožnosti,
37. poudarja, da izvoz rudarskih proizvodov in lesa ne sme ogroziti ranljivosti ekosistema, ki ima tako pomembno vlogo na afriški celini, in da je treba v sporazum o gospodarskem partnerstvu vključiti mehanizme nadomestil za okoljske storitve, ki jih opravljajo partnerske države vzhodnoafriške regije;
38. poudarja pomen ustreznih in preglednih mehanizmov nadzora, ki bi jih učinkovito nadziral pristojni odbor Evropskega parlamenta, da se zagotovi splošna usklajenost trgovinske in razvojne politike;

39. meni, da je treba vzpostaviti primeren sistem nadzora, ki ga bo usklajeval zadevni parlamentarni odbor, v katerem bodo sodelovali člani Odbora za mednarodno trgovino in Odbora za razvoj, in bo zagotavljal ustrezno ravnotežje med ohranjanjem vodilne vloge Odbora za mednarodno trgovino in splošno usklajenostjo glede trgovine in razvojnih politik; parlamentarni odbor bi moral delovati prilagodljivo in se dejavno usklajevati s skupno parlamentarno skupščino AKP-EU; meni, da se mora nadzor začeti po sprejetju vsakega začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu;
40. poziva k ustreznim in preglednim mehanizmom – z jasno vlogo in vplivom – za spremljanje vpliva sporazumov o gospodarskem partnerstvu s povečano lastno odgovornostjo držav AKP in obširnim posvetovanjem zainteresiranih strani;
41. pozdravlja vključitev klavzule o pregledu v začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu, ki potrjuje, da bo izveden celovit pregled sporazuma najkasneje pet let po podpisu in potem vsakih pet let, vključeval pa bo tudi analizo stroškov in posledic izvajanja trgovinskih zavez; če je potrebno, se opravijo spremembe določb sporazuma in se njihova uporaba prilagodi na pravila in postopke Svetovne trgovinske organizacije ter uskladi z njimi;
42. poziva Svet, naj pred sprejetjem sklepa o začasni uporabi mednarodnih sporazumov, kot so sporazumi o gospodarskem partnerstvu, kjer je zahtevan postopek privolitve, posvetuje s Parlamentom, zaradi možnosti, da lahko Parlament naknadno zavrne mednarodni sporazum, zaradi česar bi bilo treba začasno uporabo ustaviti;
43. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic in držav AKP, Svetu AKP-EU in skupni parlamentarni skupščini AKP-EU.